

JUOZAS ERLICKAS gimė 1953-03-03 Svirikaičiuose, Akmenės rajone. 1971 m. baigė Viekšnių vidurinę mokyklą. 1971–1975 m. studijavo lituanistiką Vilniaus universitete. Dirbo gamtos apsaugos instruktoriumi, scenos darbininku Jaunimo teatre, po Atgimimo – „Lietuvos aido“ bei „Lietuvos ryto“ redakcijose. Respublikinėje spaudoje debiutavo 1975 m. Atlieka dainas savo tekstais, filmuojasi televizijos laidose, dainavo roko operoje. Jo tekstais sukurta daug dainų. Pastatyta pjesių – 1989 m. „Blinkuva“, 1991 ir 1993 m. „Pakeleivingi“. Kūrybos išversta į rusų, vokiečių, lenkų, prancūzų kalbas. Lietuvos rašytojų sąjungos narys – nuo 1988 m.

Juozas Erlickas – humoristas poetas, prozininkas, dramaturgas, naudojantis juoko pro ašaras stilistiką ir aštriai kritikuojantis posovietinės tikrovės deformacijas. Vienas populiariausių šiuolaikinės Lietuvos kultūros žmonių. Literatūrinę kūrybą papildo pats autorius-personažas. 1997 m. Nacionalinės premijos laureatas. J. Erlicko tekstų tematika – lūžio epocha, sovietinės imperijos griūtis ir Nepriklausomos Lietuvos Respublikos kūrimasis, žmonių pastangos prisitaikyti prie naujos tikrovės, atotrūkis tarp valdžios ir visuomenės gyvenimo. Jo kūryba – negailestingai ironiškas ir todėl ryškiausias šio pereinamojo etapo metraštis. Erlicko knygose įvairiausių žanrų tekstai laisvai jungiami į kompozicinę visumą, kurioje veikia tie patys personažai ir kartojasi panašios gyvenimo kvailumo bei nekintamumo situacijos. J. Erlicko stiliaus originalumas – juodasis humoras, kuriam bet koks absurdas yra gyvenimo norma. Iki absurdo privedamos kalbos ir literatūros klišės, laikraštiniai šampai, kanceliarizmai. Rašytojas dekonstruoja istorijos mitus, perkuria žinomus romantinės istorijos siužetus, suplakdamas pramanytus personažus su realiomis Lietuvos istorijos ir dabarties asmenybėmis.

Bibliografija

- * Kodėl? (humoreskos) – Vaga, 1979
- * Raštai ir kt. (humoreskos, humoristiniai eilėraščiai ir pjesės) – Vaga, 1987
- * Gyvenimas po sniegu (pjesės) – Vaga, 1991–265 p.
- * Bilietas iš dangaus arba Jono Grigo kelionė greituoju traukiniu (eilėraščiai nesuaugusiems) – Vyturys, 1990
- * Žalias pareiškimas ir kiti eilėraščiai – Vyturys, 1992
- * Bobutė iš Paryžiaus arba Lakštingala Zarasuose (eilėraščiai) – Alma littera, 1995
- * Viršūnės ir kelnės, arba Tūkstantis ir viena naktis su Ezopu (recenzijos) – Vaga, 1995
- * Knyga – Tyto alba, 1996, 1998
- * History of Lithuania (proza, eilėraščiai) – Tyto alba, 2000
- * Apreiškimai : 366 / Juozapas – Tyto alba, 2003
- * Aš moku augti (eilėraščiai ne suaugusiems) – Tyto alba, 2003
- * Prisimynimai (proza, eilėraščiai) – Tyto alba, 2004
- * Bajorų (proza) – Tyto alba, 2007
- * Mano meilė stikliniais kaliošais (poezija, drama, proza) – Tyto alba, 2009
- * Ateinu su šaukštu (poezija, proza) – Tyto alba, 2011

Apdovanojimai

1997 m. Nacionalinė premija.

Rinkinyje „Bijau varlės“ sugrįžta geriausi Nacionalinės premijos laureato Juozo Erlicko eilėraščiai, su kuriais užaugo ne viena karta. Greta dailininkės Marijos Smirnovaitės iliustracijų – ir paties J. Erlicko dailės kūriniai.

Knygos pasirodymo proga autorius atskleidžia 12 faktų apie save:

1. Juozas Erlickas daug metų rašė į stalčių. Paūgėjęs – į medį. Žinomiausi to laikotarpio darbai: „Čia buvo J. E.“, „O tu kas toks?“, „Eikit visi na...“
2. Juozas Erlickas nacionalinę premiją gavo ne už viso gyvenimo nuopelnus, o už vieną knygą, kuri taip ir vadinosi – „Knyga“ („Tyto alba“, 1996).
3. Juozas Erlickas nuolat koncertuoja, yra parengęs keletą programų. Dvi iš jų nufilmuotos LRT („Baltais klavišais per juodą gyvenimą“, 2012 m., „Įrašysiu į knygą Raudonąją“, 2018 m.).

4. Juozas Erlickas vasaromis gyvena Zarasuose ir kas rytą po du kartus nušoka nuo 10 metrų aukščio trampolino žemyn galva. Pasak jo, kad protas nedulkėtų. Nors profesorius Alfredas Bumblauskas, daug metų tyrinęs Juozo gyvenimą, yra kitaip sakęs: „Juozas neturi proto. Bet jam niekad to ir neprireikė.“
5. Knygoje „Bijau varlės“ panaudoti ankstyvieji Juozo Erlicko piešiniai, kuriuos pamatęs dailininkas Šarūnas Sauka skubiai pasitraukė į Dusetas. „Kai aš tai pamačiau!..“ – paskutiniai ano žodžiai.
6. Juozas Erlickas jau 60 metų laikosi nesveikos mitybos. „Nuo tada, kai užvalgiau salierų...“ (riaugėja – red).
7. Juozas Erlickas niekad nebuvo išsiskyęs. „Mano žmona laiminga, nes laikau ją ant kraiko!“ – šitaip jis aiškina patvarios santuokos paslaptis.
8. Juozas Erlickas šventadieniais laikosi celibato, o kitomis dienomis – celiulito. Centro kairės – niekados!
9. Juozas Erlickas, kitados asmeniškai pažinojęs garsųjį rusų mokslininką Ivaną Mitiūriną, šiandien aktyviai palaiko mitiūrininkų judėjimą ir džiaugiasi, kad jau moka išsimitiūrinti pats. „Darau taip, – perteikia patirtį maestro. – Kieme kepšteliu žmonai. Kaimynas nufilmuoja ir nusiunčia, kur reikia. Prisistato pareigūnai ir atima iš manęs žmoną. Sėdim su kaimynu ir geriam.“
10. Po dešimties metų Juozas Erlickas žada balotiruotis į Lietuvos Prezidentus. „Tuomet jau būsiu tokio amžiaus, kai išėjęs iš namų, galiu ir paklyst... O Prezidentui tai vis kas nors parodys kelią.“
11. Juozas Erlickas svajoja pakeisti Lietuvos vardą. „Bene mes prastesni už gruzinus“ – klausia jis. – Pagaliau vardą galim palikti, bet pavardė tebūnie gerai matomo vyro: Skvernelvelas... Karbauskazas... Nausėdija... Bet užvis gražiau man skambėtų – Erlandija“, – prisipažįsta Juozas.
12. Tikrasis Juozo Erlicko vardas yra – Ademolo Okulaja. „Šitą gimdamas pasirinkau aš pats. Deja, tėvai mane pavadino Juozu, o kadangi laikė surištą, pasipriešint negalėjau. Taip ir liko...“ – atsidūsta. Kiti svarbesni Juozo vardai: Lietuvos žemės raštininkas, giesmininkas, daktaras, kandidatas, kavalierius, visų svarbiausių įvykių – taip pat ir neįvykusių – dalyvis.